

Plenum

Tisdag 5.3.2019 kl. 14.11—18.22

6. Jämställdhetsombudsmannens berättelse till riksdagen 2018

Berättelse B 22/2018 rd

Utskottets betänkande AjUB 16/2018 rd

Enda behandlingen

Andre vice talman Tuula Haatainen: Ärende 6 på dagordningen presenteras för enda behandlingen. Till grund för behandlingen ligger arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande AjUB 16/2018 rd. Nu ska riksdagen besluta om ett ställningstagande med anledning av berättelsen.

Debatt

16.19 **Rami Lehto ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tasa-arvovaltuutettu on luovuttanut ensimmäisen kertomuksensa eduskunnalle viime vuoden joulukuussa. Kertomuksessaan tasa-arvovaltuutettu haluaa nostaa esiin useita tasa-arvon edistämistä koskevia sekä kertomuksessa esitettyjä havaintoja ja niiden toimenpidesuosituksia.

Perussuomalaiset katsovat, että yhteiskunnallista keskustelua ja sananvapauden käyttöä ja siten demokratian toteutumista ei pidä kaventaa siten kuin tasa-arvovaltuutetun kertomus antaa ymmärtää. Tällä voi olla seuraamuksia siten, että kynnys poliittiseen ja muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan osallistumiselle saattaa nousta liian korkeaksi ja jopa ylittämättömäksi niin sanotun vihapuhepelon takia. Tasa-arvovaltuutetun kertomuksessa vihapuhetta vielä erikseen korostetaan yhteiskunnallisesti merkittävänä asiana. Meillä on nyt jo monia ryhmittymiä, jotka väittävät vihapuheeksi asioita, joita he eivät itse kannata, ja haluavat vaimentaa heille epämieluisan puheen vaikka poliittisista tarkoituksista.

Samaten perussuomalaiset nostavat esiin huolen siitä, että tasa-arvovaltuutettu nostaa kertomuksessaan voimallisesti esiin sukupuolten moninaisuuden koululaitoksissamme. Suhtaudumme kriittisesti myös moniin ideologisiin kasvatuksen ja feminismin ajatuksiin, joita nyt on päässyt pesiytymään koululaitoksiimme. Pidämme tärkeänä, että myös tulevaisuudessa tytöt ovat tyttöjä ja pojat poikia.

Perussuomalaiset haluavat kiinnittää huomiota myös siihen asiaan, että myös jatkossa perhevapaiden valinnanvapaus tulee säilyä. Kannatamme perheen vastuuta ja vastuunkantoa. Haluamme tukea perheen omaa vastuunkantoa ja omia ratkaisuja ja siinä samalla ajatella, mikä on Suomelle hyväksi laajemmin.

Kertomuksessa sukupuolten moninaisuus kytketään lisäksi monikulttuurisuuteen. Tässä yhteydessä painotetaan työnantajan velvollisuutta ennaltaehkäistä syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Kertomuksessa tuodaan nimenomaisesti esiin, että työpaikoilla tulisi järjestää koulutusta monikulttuurisuudesta. Perussuomalaisten mielestä tämä rapaut-

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

taa niitä arvoja, joita haluamme pitää yllä, sekä lisäksi tämä voi johtaa työpaikoilla halpa-työmarkkinoiden syntyyn.

Perussuomalaiset katsovat, että kertomuksessa olisi pitänyt olla erillinen osio miesten ja poikien tasa-arvo-ongelmista sekä niihin liittyvästä ongelmatiikasta. Nyt sitä ei ole riittä-vässä määrin. Pidämme huolestuttavana yleensä sitä kehitystä, jossa monessakin suhteessa miesten oikeuksia poljetaan nyky-yhteiskunnassa jopa maahanmuuttajien kustannuksel-la niin sanotun positiivisen syrjinnän verukkeella.

Perussuomalaiset haluavat kiinnittää huomiota kertomuksessa sanottuun translain muut-tamiseen seuraavan vaalikauden aikana. Perussuomalaiset vastustavat translain muutta-mista. Meidän mielestämme isä ei voi synnyttää.

Lopuksi tuomme tässä yhteydessä esille työelämän muutisuuntauksena olevan niin sa-notun nimettömän työhaun, jota ollaan kokeiltu Länsi-Euroopassa [Puhemies koputtaa] useassa paikassa ja jota ollaan [Puhemies koputtaa] tuomassa nyt voimakkaammin pääkau-punkiseudulle. — Arvoisa puhemies, tulen... [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Voitte jatkaa täältä puhujapöntöstä, kun aika ylitti sen 3 minuuttia, olkaa hyvä.

Arvoisa puhemies! Lopuksi siis tuomme tässä yhteydessä esille työelämän muutisuun-tauksena olevan niin sanotun nimettömän työhaun, jota ollaan kokeiltu Länsi-Euroopassa useassa paikassa ja jota ollaan tuomassa nyt voimakkaammin pääkaupunkiseudullekin. Pe-russuomalaiset eivät näe kyseisessä toiminnassa tarkoituksenmukaisuutta, koska viime kä-dessä se ei auta juuri ketään ja pahimmassa tapauksessa vie kantaväestön työpaikkoja.

Teenkin perussuomalaisten vastalauseen mukaisen kannanottoehdotuksen, joka kuuluu seuraavasti:

”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ei ryhdy toimenpiteisiin kertomuksen perhe-vapaa-uudistusta, translain asemaa ja säätämistä, sukupuolten moninaisuutta ja monikult-tuurisuutta sekä vihapuhetta koskevien suositusten johdosta.”

16.23 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Lehdon tekemää esitystä ja tuen hänen esittämiään näkemyksiä yleisemminkin.

Kuten jo lähetekeskustelussa tästä aiheesta totesin, tämä tasa-arvovaltuutetun kertomus on läpeensä poliittinen ja ideologinen. Siihen on hyvin taitavasti sisällytetty keskeiset vi-hervasemmistolaiset uskonkappaleet ja Setan lupaukset: ideologisviritteinen varhaiskasva-tusasia, sananvapauden rajoittaminen määrittelemättömän ja abstraktin vihapuheen käsit-teen varjolla. Tasa-arvovaltuutettu myös lähes suoraan sanoo esityksessään, ettei häntä juuri kiinnosta miesten tasa-arvo.

Odotin mielenkiinnolla, reagoiko valiokunta näihin epäkohtiin ja miten se niihin reagoi. Vastauksena on se, että reagoi aivan samalla tavalla kuin yhdenvertaisuusvaltuutetun ker-tomuksen vastaavin ideologisuuksiin ja ongelmiin eli allekirjoittamalla ja purematta niele-mällä kyseisen propagandan sellaisenaan omissa perusteluissaan. Toisin kuin yhdenvertai-suusvaltuutetun kertomuksessa, valiokunta sentään ei ole laittanut ponsitasolle hallitus-puolueiden edustajien hyväksyttäväksi aivan näitä kaikkia asioita, eli ponnet eivät suoraan riko hallitusohjelmaa, kuten tässä yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomuksessa aiemmin kä-vi. Mutta joka tapauksessa ne sieltä perusteluista löytyvät, ja tämän vuoksi en näitä perus-

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

teluja missään tapauksessa voi allekirjoittaa ja todellakin kannatan edustaja Lehdon tekemää esitystä.

16.25 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tasa-arvovaltuutettu ansaitsee lämpimät kiitokset hyvin tehdystä työstä. Tasa-arvoasiat ovat paljon laajempia kokonaisuuksia kuin mitä tässä kertomuksessa on tuotu esille, mutta minusta on oikein viisas valinta se, että tasa-arvovaltuutettu valitsi tietyt aiheet tarkempaan käsittelyyn, ja valittujen aihealueiden osalta hän on tehnyt perusteellista ja hyvää työtä.

Haluan nostaa tasa-arvovaltuutetun kertomuksesta neljä asiaa lyhyesti tässä puheenvuorossani esille:

Ensinnäkin suurin osa tasa-arvovaltuutetulle tulevista syrjintäepäilyistä liittyy edelleenkin raskaus- ja perhevapaasyrjintään. Käytännössä se ilmenee muun muassa määräaikaisten työsuhteiden keston rajoittamisena raskauden ja perhevapaiden vuoksi, hankaluuksina työhön paluussa perhevapaiden jälkeen sekä asiattomina kysymyksinä työhaastatteluissa. Raskaus syrjintää esiintyy kaikilla toimialoilla. Perhevapaasyrjintä koskee myöskin miehiä. Jotta asiantila saadaan korjatuksi, perhevapaauudistus on välttämätön toteuttaa pikaisella aikataululla, sillä perhevapaiden ja vastuiden tasaisempi jakautuminen vanhempien kesken on avainasemassa naisten ja miesten tasa-arvoisen työmarkkina-aseman parantamisessa. Uudistuksen yhteydessä on perhevapaajärjestelmän joustavuutta myös lisättävä ja otettava paremmin huomioon perheiden moninaisuus.

Tasa-arvovaltuutettu on myös huomauttanut, että määräaikaisten työsuhteiden, nollatuntisopimusten ja vuokratyön osalta raskaus- ja perhevapaasyrjintää koskevien kieltojen toteutumiseen liittyy erityisiä huolia. Määräaikaisten työsuhteita ja vuokratyötä koskevassa lainsäädännössä onkin paljon täsmennys- ja kehittämistarpeita. Asia vaatii perusteellista selvitystä, ja samassa yhteydessä tulisi selvittää myös niin sanottujen alustojen kautta teettävään työhön liittyvät mahdolliset lainsäädännön muutostarpeet raskauteen ja vanhemmuuteen perustuvan syrjinnän torjumiseksi.

Toinen tärkeä teema kertomuksessa on Istanbulin sopimuksen toteuttaminen. Sopimuksen 8 artikla edellyttää riittäviä rahoitus- ja henkilöstöresursseja sopimuksen velvoitteiden toteuttamiseksi. Suomessa ei ole osoitettu erillistä määrärahaa sopimuksen toimeenpanemiseksi, vaan toimeenpanon rahoitus vahvistetaan ministeriöiden omassa määrärahasuunnitelmassa vuosittain. Sopimuksen toimeenpanoon on varattava riittävä rahoitus ja sopimuksen toteuttamista on myös seurattava, ja siksi työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää, että eduskunnan tulee saada säännöllisesti tietoa Istanbulin sopimuksen velvoitteiden kansallisen toimeenpanon etenemisestä ja toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Valiokunnan näkemyksen mukaan on syytä selvittää, olisiko mahdollista nimetä riippumaton toimielin, jonka tehtävänä olisi seurata ja arvioida toimenpiteitä naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi sekä antaa suosituksia toimenpiteiden kehittämiseksi ja väkivallan uhrien aseman ja oikeuksien parantamiseksi.

Kolmantena asiana nostan esille tasa-arvovaltuutetun resurssit. Valtuutetun tehtävät ovat lisääntyneet, mutta resurssit ovat siitä huolimatta pysyneet samana. Valtuutetun tehtävien ja käytettävissä olevien resurssien välillä on kuilu. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta onkin toistuvasti, lähes vuosittain, ilmaissut huolensa tasa-arvovaltuutetun resurssien riittävyydestä. Nykyiset resurssit eivät esimerkiksi riitä tasa-arvoa edistävään ja syrjintää ennalta ehkäisevään toimintaan, eli tasa-arvovaltuutettu ei pysty tekemään ennalta ehkäisevää työtä, niin kuin hän itsekkin kokisi sen tarpeelliseksi. Tämä tarkoittaisi muun

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

muassa yleisen tietoisuuden lisäämistä tasa-arvoasioista ja tasa-arvolainsäädännöstä sekä tasa-arvosuunnittelun valvontaa.

Arvoisa puhemies! Ihan viimeiseksi haluan muistuttaa, että oppilaitoksissa tehtävällä tasa-arvotyöllä on suuri merkitys erilaisten stereotyyppien purkamisessa. Jotta tämä toteutuisi optimaalisella tavalla, tasa-arvoon liittyvät kysymykset tulee sisällyttää nykyistekin vahvemmin opettajakoulutukseen ja myös opettajien täydennyskoulutukseen. Ja kuten työelämä- ja tasa-arvovaliokunta toteaa kannanotossaan, käytännön tasa-arvotyötä tulee kehittää kaikilla koulutustasoilla varhaiskasvatuksesta lähtien siten, että sukupuoli-, oppimis- ja muista eroista johtuviin koulu- ja opiskelijatyön haasteisiin kaikilla koulutustasoilla löydetään ratkaisuja.

Arvoisa puhemies! Lopuksi totean, että työtä on tehty paljon tasa-arvoasioissa, mutta kyllä sitä on vielä paljon tekemättäkin. — Kiitos.

16.30 Jani Toivola vihr: Arvoisa rouva puhemies! Haluan yhtyä edustaja Mäkisalo-Roposen aloitukseen omassa puheenvuorossaan eli kiitoksiin ensinnäkin tasa-arvovaltuutetun koko toimistolle ja nimenomaan tästä ensimmäisestä koonnista, että saadaan nyt lukea koko tämä selvitys. Se on todella arvokas ja nostaa esiin kaiken sen tiedon ja osaamisen, mitä toimistolla on, ja nostaa myöskin esiin tasa-arvovaltuutetun tärkeyden ja merkityksen suomalaisessa yhteiskunnassa siinä, että asiat nousevat keskusteluun, asioista puhutaan, syntyy muutosta, on taho, johon olla yhteydessä, jolta saada tietoa, jonka puoleen myöskin kääntyä silloin, kun on kokenut epätasa-arvoista kohtelua.

Yksi merkittävä osa, jos katsoo sekä tuota kertomusta että myöskin työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan omaa mietintöä sekä myöskin sivistysvaliokunnan lausuntoa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle, kaikissa näissä yksi merkittävä asia, mikä peilautuu, on, että sukupuolten moninaisuus on nyt nostettu merkittävällä tavalla esiin, kun puhutaan ihmisten yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta. Nostetaan esiin translain kokonaisuudistuksen merkitys ja puhutaan, että uudistus tarvitaan välittömästi, että se on olennainen osa ihmisen suojaa suhteessa omaan identiteettiin ja sukupuoleen ja tasa-arvoon suomalaisessa yhteiskunnassa, oli se sitten työelämässä tai sitten koulutuksen puolella.

Itse ajattelen edustajana, että tämä on merkittävä muutos, ja ainakin itselleni näitä lausuntoja lukiessa tuli semmoinen olo, että asiat menevät eteenpäin. Itse ajattelen, että vielä noin viisi vuotta sitten tässä talossa hyvin paljon vähemmän uskallettiin puhua transsukupuolisuudesta, transihmisistä tai translapsista, heidän arjestaan ja elämästään ja oikeuksistaan. Oli monta huonetta ja tilannetta, missä vaiettiin, koska pelättiin sitä, että me olemme vielä liian hajallaan näissä kysymyksissä, eikä meillä ollut tietoa eikä ymmärrystä. Minusta tämä on ehdoton osoitus siitä, että nyt me tiedämme, nyt me ymmärrämme, ja joka kerta, kun näistä asioista puhutaan, ihmisten arki ja elämä ja todellisuus ja identiteetti tulevat koko ajan näkyvämmiksi.

Toki nyt seuraava tärkeä askel on se, että kun muodostetaan seuraava hallitus, mitkä tahansa puolueet tuohon hallitukseen menevätkään, niin se olisi tiukasti sitoutunut tuohon translain kokonaisuudistukseen ja nimenomaan myös siihen osaan ja sen pohtimiseen, mitä se tarkoittaa nimenomaan translasten ja -nuorten näkökulmasta, millä tavalla me myöskin heille turvaamme sen turvallisen ja hyvän arjen, missä kukaan heistä ei kokisi syrjintää tai kiusaamista vaan tulisi kohdatuksi sen oman identiteetin kautta.

Tasa-arvosuunnitelma on tärkeä elementti niin työelämässä kuin kaikilla koulutusasteilla, perhevapaaudistus, ja tärkeätä on myöskin nostaa esiin miehet ja pojat ja myöskin hei-

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

dän asemansa yhteiskunnassa, nostaa esiin poikana, miehenä olemiseen mahdollisesti liittyviä erilaisia tabuja tai esteitä, jotka myös estävät poikia ja miehiä olemasta näkyvä osa yhteiskuntaa toteuttamassa itseään itsellensä luontaisella tavalla.

16.33 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Oikeastaan kahteen kohtaan haluaisin tässä tasa-arvovaltuutetun kertomuksessa puuttua tai nostaa niitä esiin.

Toinen on tasa-arvoinen palkkaus. On tiedossa, että nämä naisten ja miesten väliset palkkaerot ovat edelleen kaventuneet hitaasti ja edelleen Suomessa ero on noin 16 prosenttia, mutta sitten on huomioitava kyllä, että ala- ja tehtäväkohtaisessa vertailussa ollaan tullu lähelle toisiamme, se ero on hyvin kapea nykyään tai jopa nolla. Tässä tärkeimpiä asioita ovat sen sijaan nämä alojen väliset erot, jotka sitten juontuvat pitkälle tuonne historiaan, 60—50-luvulle ja siihen, millä tavalla eri työmarkkinoiden voimakas ammatillinen eriytyminen on lähtenyt kehittymään. Ja toisaalta myös meidän naistenkin on siinä kohtaa katsottava peiliin: mitkä ovat meidän palkkatoiveemme, ovatko ne yhtä kovat kuin miehillä vastaavat, ja myös minkälaisia uratavoitteita meillä on. Vaikka Suomi onkin naisten koulutuksen ja myös päättämisen suhteen hyvinkin tasa-arvoinen maa, ollaan pitkällä moneen muuhun maahan verrattuna, niin silti meillä on vielä matkaa aivan täydelliseen tasa-arvoon, ja ensi kaudella tehtävä perhevapaaudistus on kyllä yksi tie tähän tasa-arvoon.

Sitten toinen asia ovat liikunta-asiat. Myös siellä palkka-, palkintokysymykset ovat vielä vähän epätasa-arvoisessa suhteessa, mutta nostaisin esiin myös sen, että liikunta-alan johtotehtävissä naisia on edelleen hyvin vähän, ja niihin kannustan kyllä kaikkia naisia pyrkimään — me tarvitsemme monipuolisesti miehiä ja naisia myös liikunta-alan johtotehtäviin.

Sitten ehkä haluaisin vielä nostaa naisen kuvan mediassa, sen, minkälainen se on tuolla liikunta-, urheilupuolella. Vieläkin nähdään sellaista hyvin perinteistä kuvastoa, jossa nainen ehkä nähdään tämmöisenä kauniina liikkujana, ja sitten mies on se voittaja tai tekijä, kova urheilija siellä. Toivoisin, että media ottaisi sen vahvan roolinsa tässä kuvaston näyttämisessä ja ottaisi vastuuta myös siitä, että se naisen kuva muuttuisi tuolla lehtien palstoilla ja muualla mediassa.

16.36 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä nyt oleva tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle on sellainen, jossa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintöön sisältyy perussuomalaisten vastalause. Siinä mielestäni esiin nostetaan kielteisyys muun muassa kouluissa tehtävää tasa-arvotyötä kohtaan ja ylipäänsä kaikkien ihmisten ja erityisesti koulujen kyseessä ollen kaikkien lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta kohtaan, ja katson tarpeelliseksi kommentoida tätä hieman opetusmaailman, koulujen näkökulmasta.

On nimittäin niin, että uusissa perusopetuksen opetussuunnitelmissa, jotka otettiin käyttöön alkaen 2016 kaikissa kouluissamme vuosiluokilla 1—6 ja perusopetuksen ylemmillä vuosiluokilla 7—9 porrastetusti tähän kuluvaan vuoteen 2019 mennessä, myös otetaan vahva tasa-arvomyönteinen ja yhdenvertaisuutta tukeva näkökulma. Opetushallitus antoi nämä kansalliset opetussuunnitelman perusteet vuonna 2014, ja opetuksen järjestäjät eli kunnat ovat laatineet paikalliset opetussuunnitelmansa niiden pohjalta. Opetussuunnitelmien uudistuksella pyritään varmistamaan, että suomalaisten lasten ja nuorten osaaminen ja taidot pysyvät tulevaisuudessakin hyvällä tasolla sekä kansallisesti että kansainvälisesti tarkasteltuna. Lisäksi perusteissa määritellään pedagogisia linjauksia, joiden avulla koulut

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

voivat kehittää toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen säilyy.

Tuosta koulujen toimintatapojen uudistuksesta haluan muutaman asian ottaa esille.

Kansallisissa opetussuunnitelman perusteissa on määritelty linjaukset koulujen toimintakulttuurin kehittämiseksi tavoitteena rakentaa toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet korostavat koulua oppivana yhteisönä, joka luo edellytykset yhdessä oppimiseen, ja pyrkimyksenä on jokaisen oppilaan hyvinvoinnin ja turvallisen arjen varmistaminen — jokaisen oppilaan. Koulujen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaa myös osallisuuden ja demokraattisen toiminnan edistämisen tavoite kaikissa kouluissamme. Oppilaille annetaan mahdollisuuksia osallistua koulun toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. Osallisuudelle luodaan rakenteita ja tilaa koulun arjessa.

Lisäksi, arvoisa puhemies, toimintakulttuurin kehittämistä valtakunnallisten opetussuunnitelmien mukaan ohjaavat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteet. Tämä tarkoittaa, että kouluyhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina riippumatta mistään henkilöön liittyvästä tekijästä. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista jokaiselle oppilaalle ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista, ja tämän, arvoisa puhemies, haluan nostaa esille, kun keskustelemme tasa-arvovaltuutetun kertomuksesta, johon on eriäviäkin kantoja esitetty.

16.39 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä hiljattain käsiteltiin yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomusta ja nyt sitten melkein heti perään tämä tasa-arvovaltuutetun kertomus ja hänen raporttinsa. Tasa-arvotyö on tärkeitä. Kuuluu sivistyneen yhteiskunnan yhteen tehtäväkenttään varmistaa ja huolehtia, että tasa-arvo toteutuu. Tämä tarkoittaa ihan kaikkea: koko kansaa, kaikenlaisia käsityksiä, näkemyksiä, sukupuolia ja ammattiryhmiä. Tasa-arvo tulee ymmärtää hyvin laajasti.

Kertomuksessa ei ole erillistä osiota miesten ja poikien kokemista tasa-arvo-ongelmista. Pidän tätä kyllä hieman ikävänä asiana ja olisin toivonut, että myös tämä olisi saanut arvoisensa kohtelun tässä raportissa. Se tulee varmaan nyt sitten myöhemmin. Uskon että siellä tasa-arvovaltuutetun toimistossa herkillä korvalla kuunnellaan näitä puheenvuoroja ja näihin asioihin sitten myös paneudutaan. Näyttää tämän kertomuksen pohjalta siltä — jo ihan, jos katsoo työ- ja tasa-arvovaliokunnan asiantuntijakuulemista — että valtaosa keskittyy naisten asemaan yhteiskunnassa tavalla tai toisella. Jotta tasapuolisuus säilyy, niin täytyy keskustella myös miesten ja poikien näkökulmasta näistä asioista. Näin.

Tänään haluan kiinnittää huomiota erääseen käsitteeseen, jota tämä kertomus on täynnä, ja se on ”seksuaalinen häirintä”. Se tulee monessa muodossa, monella eri tavalla täällä esiin. Nyt muutama ajatus siitä, mitä on lapsen seksuaalinen häirintä ja kuka katsotaan lapseksi. Ainakin me kristillisdemokraateissa olemme saaneet valtaisesti yhteydenottoja kouluista koskien sitä, että seksuaalikasvatuksessa on alettu puhua muunsukupuolisuudesta, sukupuoli-identiteetistä, ja sitten siellä on ollut saatavana jo alle 12-vuotiaille erilaista aineistoa, jota ei aikaisemmin ole ollut saatavilla. Ei ole kauaa siitä, kun sain kuulla eräältä kansalaiselta, että 11-vuotiaalle oli koulussa opetettu ehkäisyä ja kondomin asentamista paikalleen. Tämä herättää sen kysymyksen, missä menee raja seksuaalisen häirinnän kohdalla, kun meillä kuitenkin on merkittävä yhteinen ymmärrys siitä, että lapselle tulee taata kasvu- ja kehitysräuha. Siis toistan: tulee taata kasvu- ja kehitysräuha.

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

Hieman ihmettelen, mikä on tämä uusi lähestymistapa, että lapsi ei saisi olla lapsi aivan niin kauan kuin haluaa olla lapsi. Miksi hänen ajatusmaailmaansa tuodaan sellaista ajattelutapaa ja -mallia, joka on vanhemmallekin väestölle vaikea hahmottaa — tai sanotaan vaikka, että ei ole ei-täysi-ikäiselle 17—18-vuotiaallekaan niin helppo hahmottaa? Aikaisemmin meillä oli sellainen ymmärrys, että lapsien seksuaalista heräämistä suojeltiin, suojattiin ja ajateltiin, että on tärkeää ymmärtää, että lapselle kuuluu kasvu- ja kehitysrauha.

Eräs äiti otti yhteyttä. Hän kertoi tyttärestään — tämäkin oli hyvin nuori, alle 12-vuotias — joka oli tullut koulusta kotiin itkien äitinsä luo ja kysynyt, että äiti, mikä minä olen, jos minä en ole tyttö. Äiti kysyi, että no, mistäs sinulle tämmöisiä ajatuksia on tullut päähän. Opettaja oli koulussa sanonut uuden tasa-arvo-oppaan myötä, että se ei ole niin varmaa, kuka sinä olet. Tässä kun saa tällaisia yhteydenottoja, niin nyt ilman minkäänlaista uskonnollista kiihkoa tai jotain muuta tähän liittyvää haluaisin, että yhteiskunta keskustelisi enemmän siitä, mitkä ovat nämä ikärajat, kun tuodaan tällaista keskustelua meillä koulu-maailmaan. Ymmärrän, että tämän tasa-arvo-oppaan tavoite on ollut se, että tämä tasa-arvo-opas tehdään kaikkiin kouluihin ja että siellä sitten tuodaan tätä uutta gender-ideologiaa näkyviin. Tietyllä tavalla ymmärrän, että se on sinne sisään kirjoitettu, mutta kyllä peräänkuuluttaisin vastuuta siitä, kuinka nuorille tällaista opetusta tuodaan.

Perspektiiviksi otan sen, että kun meillä tällä hetkellä on käsittelyssä esimerkiksi seksuaalirikosten rangaistusten kiristäminen, niin siellä lapsi määritellään alle 18-vuotiaaksi. Siis puhutaan koko ajan alle 18-vuotiaista. Sitten kun meillä niin sanotussa rikosoikeudessa määritellään seksuaalista häirintää, meillä puhutaan 13—15-vuotiaista. Ja nyt kun pohditaan rangaistusasteikkoa, niin erityisesti siellä puhutaan tällä hetkellä siitä — keskiöön nousee nimenomaan se — kuinka tämä teko on vaikuttanut lapsen seksuaaliseen kehitykseen. No, nyt me tuomme kouluissa alle 12-vuotiaille sellaisia määritteitä ja käsitteitä ilman, että kukaan pohtii, miten ne vaikuttavat lapsen seksuaaliseen kehitykseen. Minä toivoisin hyvää ja rakentavaa keskustelua yhteiskunnassa ylipäätään tästä, mitkä ovat ne ikärajat ja -vaiheet, kun me tulemme ja — joskus tuntuu jopa siltä — sekoitamme lasten päät siinä vaiheessa, kun heille on vielä täysin avoin kirja heidän oma seksuaalisuutensa, heidän oman ruumiinsa tunteminen, heidän kehonsa analysointi. He pohtivat erilaista omaa kehitystään, ja sitten aikuiset tuovat siihen mukaan elementtejä, joita aikuiset itsekään eivät aina pysty täysin hahmottamaan itselleen.

Arvoisa puhemies! Tässä näin aluksi.

16.47 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Laukkanen toi tuossa mielestäni tärkeän asian esille näkökohtana tuosta lasten oikeudesta olla lapsi, ja omastakin mielestäni on täysin väärin, että tuollaisilla asioilla lähdetään sotkemaan selkeästi lapsuusikäisten lasten päitä koulussa yhteiskunnan toimesta. Se ei ole oikein, siihen täytyy saada korjaus.

Varsinaisesti kuitenkin halusin käyttää vielä puheenvuoron noista palkkaeroista, mistä aiemmissa puheenvuoroissa mainittiin, eli omasta mielestäni asia on niin, että samasta työstä täytyy saada sama palkka sukupuolesta ynnä muista seikoista riippumatta. Tämä on selvä ja yksinkertainen asia, se kuuluu yhteiskunnalliseen tasapuolisuuteen, jota meidän täytyy harjoittaa. Tuohan, että todetaan, että ala- ja tehtäväkohtainen palkkaero on joko pieni tai nolla ja ylipäänsäkin selittämätön palkkaero on 3—4 prosentin luokkaa, oikeastaan osoittaa, että meillä tällä hetkellä Suomessa nämä tasa-arvoasiat palkkauksessa ovat varsin hyvin, ja ihmettelenkin tätä ideologisesti väritynyttä keskustelua naisten eurosta,

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

kun todellisuudessa se ero on noinkin pieni, kun sitä asiaa käydään hieman tarkemmin ruotimaan. Eli mihin tällä keskustelulla suoranaisesti pyritään?

Itsekin, kun olen työelämässä — työskentelin järjestelmäasiantuntijana — sain vähemmän palkkaa kuin naispuolinen lääkäri. Onko tämä nyt sitten väärin, että nainen saa parempaa palkkaa, koska hänen tehtävänsä on erilainen kuin minun? Pitäisikö minun palkkaani nostaa vai tämän kyseisen naisen palkkaa laskea? Nämä ovat mielenkiintoisia kysymyksiä, joihin saisin mielelläni vastauksen niiltä, joiden mielestä tässä asiassa on joku suuri ongelma tänä päivänä.

Mutta raha on kuitenkin vain rahaa, ja se asia, mitä me emme tule koskaan saamaan takaisin, on aika. Sellainen asia, johon tässä kertomuksessa ei oteta juuri ollenkaan kantaa, on miesten ja naisten välinen eliniänodotteen ero. Eli jos puhutaan naisen eurosta, niin käydäänkö puhumaan sitten miehen tunnista? Laskennallisesti miehen tunti on vähän reilu 55 minuuttia, ja tähän nyt ei oteta minkäänlaista kantaa, mistä tämä voisi johtua tai millaisia toimenpiteitä tämän korjaamiseksi pitäisi käydä tekemään.

16.49 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos tasa-arvovaltuutetulle tästä hyvästä kertomuksesta, johon on nostettu esiin näitä tasa-arvo-ongelmia, joiden eteen meidän on syytä täällä yhdessä tehdä töitä. Tasa-arvohan ei etene, jollei aktiivisesti tehdä töitä ja toimenpiteitä sen edistämiseksi. Se ei ole mikään sellainen asia, niin kuin me ehkä kuvittelemme, että me menemme aina eteenpäin — näin se ei ole, vaan se todella vaatii määrätietoista tahtoa asioiden edistämiseksi, ja esimerkiksi tällä hetkellä tasa-arvo on ottanut takapakkia. Suomi on tippunut Maailman talousfoorumin tasa-arvoindeksissä neljänneksi ja on yksi harvoista EU-maista, joissa taloudellisen ja yhteiskunnallisen vallan tasa-arvo on taantunut nyt viimeisen neljän vuoden aikana. Yhtä lailla Euroopan tasa-arvoindeksin mukaan Suomi on ottanut takapakkia myös ajankäytön tasa-arvossa, eli naisille edelleen kasautuvat entistä enemmän kotityöt, ja nämä ovat tällaisia asioita, joissa nyt tämän neljän vuoden aikana olemme menneet taaksepäin.

Tässä on nyt puhuttu myös naisten ja miesten palkkaerosta, joka on todellinen ongelma — naisen euro on edelleen 84 senttiä ja maahanmuuttajanaisen on vain 60 senttiä. Ja mistä se sitten johtuu? Se johtuu siitä, että Suomessa työmarkkinat ovat erittäin sukupuolittuneet. Ne ovat pohjoismaisittain verrattuna kaikkein sukupuolittuneimmat, eli sellaisilla aloilla kuin vaikka hoiva-alalla, jossa on paljon naisia, palkkataso on matala. Tätä hoivatyötä ei arvosteta. Tämä hoivatyö on tietysti tässä meillä eduskuntakeskustelussa ollut muutenkin esillä esimerkiksi siinä, miten vanhustenhoidossa varmistamme toisaalta sen, että palkkataso on hyvä, ja toisaalta sen, että työn kuormittavuus ei ole kohtuuton, niin kuin se nyt tuntuu olevan, kun ihmisillä ei ole riittävästi aikaa tehdä työtään hyvin.

Tässä tuli esille, että tässä kertomuksessa ei ollut erillistä osiota miesten ja poikien kokemista tasa-arvo-ongelmista, mutta ne oli kuitenkin siellä omassa kappaleessaan mainittu, ja pidän tätä erittäin hyvänä. Siellä oli otettu esille näitä tällaisia tasa-arvo-ongelmia, jotka kohdistuvat nimenomaan miehiin ja poikiin, ja olen varma, että tasa-arvovaltuutettu jatkossa työstää myös tätä eteenpäin. Siinä mielessä mielestäni tämä oli tässä jo jossain määrin nostettu esille.

Kaiken kaikkiaan tämä sukupuolen moninaisuus ja se, miten esimerkiksi oppilaitoksissa tämä huomioidaan, ovat tärkeitä asioita. Meillä on tämä valitettava häpeäpisteemme, lähisuhdeväkivalta ja sukupuolittunut väkivalta, missä meidän pitäisi ehdottomasti Suomessa tehdä enemmän töitä. Toivon, että näissä pääsemme eteenpäin. Ja tämä kertomus sisäl-

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

tää hyviä, konkreettisia suosituksia siitä, miten pystyisimme edelleen edistämään tasa-arvoa, ja toivon todella, että seuraava hallitus vie näitä eteenpäin, sillä ne eivät mene itsessään eteenpäin, ne tarvitsevat poliittista tahtoa ja voimaa.

16.52 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Tämän keskustelun innoittamana halusin muutaman ajatuksen tulla tänne kertomaan.

Tasa-arvon edistämisessä on meillä vielä paljon tekemätöntä työtä koskien miesten ja naisten välistä tasa-arvoa mutta myös laajemminkin yhteiskunnallista tasa-arvoa. Suurin tuloeroja ja syrjäytymistä aiheuttava tasa-arvo-ongelma on työttömyys. Arjen työelämässä me tarvitsemme laadukkaita tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia, ja sanon tämän sen takia, että lain edellyttämällä tavalla näitä ei kaikilla työpaikoilla ole niin kuin niitä pitäisi olla. Se on hyvä työväline edistää arjen tasa-arvoa.

Muutama sana työn murroksesta ja sen vaikutuksista tasa-arvoon yhteiskunnassa.

Paljon puhutaan digitalisaation, automatisaation, tekoälyn, robotisaation vaikutuksista niin, että työmarkkinat polarisoituvat. Syntyy korkeamman osaamisen ja korkeamman tulotason ammatteja, ja toisaalta syntyy matalamman palkkatason usein naisvaltaisia palveluammattajeja, joita ei voi kärrätä ulkomaille. Keskipalkkaisten ja keskituloisten osuus voi tämän muutoksen myötä työelämässä vähentyä, ja tämä on tietysti haaste sen vuoksi, että keskituloiset maksavat merkittävän osan meidän veroista, ja sen vuoksi tämä voi repiä uudella tavalla palkkaeroja hajalle. Tässä mielessä haasteet ovat myös aika suuret.

Meillä Suomessa on kahtia jakautuneet työmarkkinat. Meillä on erittäin vähän sellaisia aloja ja ammatteja, missä on miehiä ja naisia yhtä paljon, ja osin se tietysti liittyy siihen, mistä täällä on puhuttu, että meillä on aika iso julkinen sektori, naisvaltaisia sektoreita, mutta kyllä nämä syntyjuuret ovat tosi syvällä murtaaksemme näitä kahtia jakautuneita työmarkkinoita. Mutta jos sitten ajattelee positiivisesti, niin digitalisaatio, tekoäly, uuden teknologian tuleminen työelämään synnyttävät paljon sellaisia töitä ja ammatteja, joista me emme vielä tiedä ollenkaan, mitä ne ovat. Täytyykö se olla luonnonlaki, että nekin ammatit jakautuvat jyrkästi miesten ja naisten ammatteihin? Naisten koulutustaso on korkeampi kuin miesten. Miksi me emme voi tehdä isoa tasa-arvomurrosta ja muutosta, niin että nämä uudet ammatit olisivat miesten ja naisten välillä tasa-arvoisempia tulevaisuudessa tai olisi jonkinasteinen mahdollisuus murtaa näitä kahtia jakautuneita työmarkkinoita, jota tietysti tässä kaikki toivomme? — Kiitoksia.

16.55 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Tässä on käytetty minusta monta hyvää puheenvuoroa edellä ja kiinnitetty oikeisiin asioihin huomiota.

Kun puhutaan palkkatasa-arvosta, niin minusta edustaja Mäkelän puheenvuorokin oli aika hyvä siinä, ja muissakin puheenvuoroissa tuli esille, että ehkä suurin syy on siellä se, että meillä on liian paljon miesten ja naisten aloja, ovat liian sukupuolittuneet nämä toimialat ja ammatit, ja tämä ehkä selittää sen suurimman osan. On pakko tunnustaa, että kun me katsomme vaikkapa saman koulutustason eri ammatteja, vaikkapa teollisuuden miesvaltaisia aloja, niin samalla koulutustasolla palkkataso on selvästi parempi kuin vastaavalla koulutustasolla naisvaltaisilla aloilla. Tämä on historian tuote, ja se ei hetkessä muutu, mutta on varmasti ehkä suurin yksittäinen tekijä.

Kun puhutaan sitten laajemmin tasa-arvosta, joka monesti myös tulee esille puhuttaessa perhevapaista ja niitten jakaantumisesta, niin on tärkeää, että me pystyisimme muuttamaan työelämässä myös asenteita niin, että ne rohkaisivat — sanon tässä ehkä suoraan,

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

että työnantajien asenteita — siihen, että miehet voisivat jäädä nykyistä helpommin perhevapaille. Tämä ongelmahan ei ratkea kiintiöittämällä niitä tietyllä tavalla, koska meillä on tällä hetkellä se tilanne, että se pieni isän kiintiö jää käyttämättä valtaosalla kokonaan, eli meillä käytetään vain hyvin pieni osa siitä, ja sen takia se suurin kysymys on minusta asennekysymys.

Kun puhutaan sitten perhevapaitten jakaantumisesta, niin itse edustan sitä kantaa, että tasa-arvo ei välttämättä toteudu, vaikka se näennäisesti toteutuu, silloin, jos ne tasan puoleksi jakaantuvat, vaan se toteutuu silloin parhaiten, kun ei sukupuolella sinänsä ole merkitystä, kumpi jää sinne kotiin, vaan voidaan näistä lähtökohdista vapaasti miettiä, mikä se perheen oma tilanne on. Tiedän monta tilannetta, että on esimerkiksi naisyritystä, jonka on hirveän hankala panna lappua luukulle ja jäädä pitkäksi aikaa työstä pois, ja silloin on saatettu päätyä siihen, että heille on hyvä, että puoliso jää kotiin. Itse edustankin sitä näkökulmaa, että tasa-arvo todella toteutuu parhaiten silloin, kun molemmilla on yhtä isot kiintiöt ja sitten on mahdollisimman suuri se osa, joka pystytään perheen aitojen tilanteiden mukaan vapaasti valitsemaan. Tällöin ei ole merkitystä sillä, kumpaa sukupuolta tämä henkilö on. Sama koskee myös näistä täällä esillä olleista asioista vaikkapa kotitöiden jakaantumista. Tärkeintä on se, että perheessä eri perheenjäsenet ovat itse tyytyväisiä siihen jakoon, mikä tapahtuu.

Haluan lopuksi, arvoisa puhemies, ottaa vielä esille yhden asian, joka liittyy päättäjien määrään, naisten määrään päätöksenteossa. Tämä on hankalampi kysymys, koska esimerkiksi kansanedustajaksi ja valtuutetuksi kansalaiset äänestävät vapaasti, ja silloin ei pystytä välttämättä ohjaamaan kovinkaan helposti näitä.

16.58 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Pari kommenttia:

Ensinnäkin edustaja Laukkaselle haluaisin todeta, että muistan ajan, jolloin ajateltiin, että on parempi, ettei lapsille ja nuorille puhuta sukupuoliasioista ollenkaan, mutta Suomen käytännön kokemus on osoittanut, että jos halutaan vähentää teiniraskauksia, abortteja, sukupuolitauteja ynnä muita, niin tämä on ihan tasan väärä linja. Kannattaa puhua avoimesti, mutta pitää puhua lapsen ikäkauden mukaisella tavalla. Esimerkiksi varmaan nykyisin jokaisessa lastenkasvatusoppaassa annetaan neuvoja siitä, mitä vastataan, kun pikkulapsi rupeaa kyselemään, että mistä lapset tulevat.

Aivan sama mielestäni koskee myöskin sitä, millä tavalla minkäkin ikäisille puhutaan sukupuolen moninaisuudesta. Ei sinänsä ole mielestäni mahdotonta, etteikö nyt jossain koulussa ole tehty tätä asiaa jotenkin kömpelösti, sellaisella tavalla, että se on voinut lapsissa herättää huolta, mutta on kuitenkin muistettava se perusasia, että on lapsia ja nuoria, jotka eivät koe mahtuvansa tällaiseen kaksijakoiseen tyttö—poika-malliin, ja myös heidän hämmennystään tässä asiassa on ajateltava ja heidän kehitystään on tuettava, ja kouluopetusta on kehitettävä tämä asia huomioon ottaen.

No, sitten edustaja Mäkelälle, kun hän heitti tämän ajatuksen miehen tunnista verrattuna naisen euroon. Tämä on hyvä havainnollistus, onneksi olkoon siitä. En tiedä, onko se edustaja Mäkelän keksimä vai jostain muualta, mutta kiinnittää kuitenkin huomiota se, että perussuomalaiset varsin usein vastustavat sellaisia asioita, joilla ihmisten elinikää voitaisiin pidentää, esimerkiksi ilmansaasterajojen tiukentamista tai lihan osuuden vähentämistä ruokavaliossa tai julkisen liikenteen ja pyöräilyn suosimista liikenteessä, jotta terveydellemme välttämätön arkiliikunta voisi olla päivittäinen osa yhä useamman elämää.

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

17.01 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hassi erittäin hyvin ja mielestäni maltillisesti ja kunnioittavasti tätä aika vaikeaa asiaa tässä lähestyi. Oikeastaan painopisteeni onkin juuri siinä, miten tämä kasvu- ja kehitysrauha turvataan, ja se vaatii tietysti yksilöllistä havaintokykyä siellä opettavassa päässä. Tietysti meillä rikoslaissa ollaan aika selkeitä siinä, että rangaistusperuste on jo se, että katsotaan, että jokin teko on vaikeuttanut ja haavoittanut lapsen seksuaalista kehitystä, ja pidin sitä tärkeänä löytönä itselleni ikään kuin laajentaakseni sitä, kuinka hyvin me varmistamme sen, että meidän lapsemme saavat kehittyä kukin oman kehityskaarensa ja kykynsä mukaan.

Sitten tästä naisten ja miesten välisestä palkkatasa-arvosta totean sen, että Islantihan eteni tässä aika ripeästi ja sääti lain siitä, että nyt siellä on rangaistavaa, jos maksetaan naiselle samasta työstä eri palkkaa kuin miehelle, ja he näyttivät mallia koko Euroopalle tässä. Kun luen tätä tasa-arvovaltuutetun tekstiä ja valiokunnan tekstiäkin, niin en voi kuin ihmetellä sitä — ehkä edustaja Ihalainen osaa avata tätä — miksi ammattiyhdistysliikkeet, kun ovat niin voimakkaita tässä maassa kuin ovat, eivät pysäytä koko maata ja pakota koko yhteiskuntaa tuottamaan sellaista lainsäädäntöä, että tämä asia tulisi hoidettua. Minä olen kuullut tästä keskusteluja oikeastaan niin kauan kuin olen elänyt ja ymmärtänyt tätä asiaa, ja minusta tämä on meidän yhteiskunnassamme kyllä häpeätahra. Tällaista ei pitäisi olla.

Ihmettelin sitä, kun äitini oli yksinhuoltaja, hänellä oli kolme kokoaikaista työtä, sai tosi pientä palkkaa niistä. Sitten taloon tuli isäpuoli, kun olin teini, ja hän teki yhtä työtä ja sai yhdestä työstä enemmän palkkaa kuin äiti kolmesta. Kyllä se silloin jo hämmästytti, mutten osannut sitä nyt ajatella niin analyttisesti kuin tänä päivänä. Ja kyllä minä, jos naisasialiike lähtee barrikadeille, tulen ensimmäistä kylttiä kantamaan tässä asiassa.

17.04 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Kiitos tasa-arvovaltuutetulle kertomuksesta ja valiokunnalle mietinnöstä.

Palkkatasa-arvon puute on todellakin yksi suomalaisten työmarkkinoiden iso ongelma ja yksi suomalaisen tasa-arvon iso häpeätahra. Tämä on sellainen asia, mikä pitää ottaa vakavammin sekä ammattiyhdistysliikkeessä, työelämäjärjestöissä, työpaikolla että sitten myös täällä poliittisten päättäjien keskuudessa. Sinänsä tässä ei ole mitään yhtä asiaa, millä tämä ratkaistaan. Paljonhan lähtee tästä alojen sukupuolen mukaisesta eriytymisestä ja erilaisesta arvostuksesta, joka heijastuu sitten palkkauksessa. Sen lisäksi, että saataisiin lainsäädäntöedistystä esimerkiksi Islannin mallin mukaan, erityisen tärkeää olisi pystyä purkamaan alojen sukupuolittuneisuutta. Sukupuolittuneisuus lähtee oikeastaan jo sieltä lapsuudesta, niistä malleista, mitä saadaan, niistä esikuvista, mitä lapsille annetaan, mitä lapset ajattelevat, mikä on heille mahdollista, mitkä ovat tytöille ja pojille sopivia ammatteja. Sukupuolisensitiivinen varhaiskasvatus ja kouluopetus ovat tässä tärkeitä. Se ei tarkoita sitä, että häivytetään sukupuoli, ei, vaan se tarkoittaa sitä, että tuetaan lapsen omia vahvuuksia, yksilökohtaisia kiinnostuksia. Minä luulen, että jo sieltä lähtee myös tämä alojen segregaaation ehkäisy.

Lähisuhdeväkivalta ja seksuaalinen väkivalta ovat Suomessa iso ongelma, ja se on sukupuolittunut ongelma, kun suurin osa uhreista on naisia. Uhrien tukipalvelut eivät ole vielä kunnossa. Käsittelyssä olevan lisäbudjetin avulla siihen saadaan vähän parannusta, mutta senkin jälkeen erittäin paljon tarvitaan vielä lisää resursseja tukipalveluihin sekä lähisuhdeväkivallan ja seksuaalisen väkivallan ehkäisemiseen.

Maahanmuuttajanaisten asema on semmoinen juttu, joka vaatii erityishuomiota. Siinä voi taustalla olla moniperustaista syrjintää toisaalta sukupuolen ja toisaalta etnisyyden pe-

Punkt i protokollet PR 170/2018 rd

rusteella. Se vaatii erityishuomiota esimerkiksi työmarkkinanäkökulmasta, mutta myös kotouttaminen pitää räätälöidä tarpeita vastaavaksi, ja tähän todella tarvitaan Suomessa erityishuomiota.

Sitten, kun puhutaan miesten ja poikien tasa-arvoon liittyvistä ongelmista, niin kyllä minä olen erittäin huolissani tästä koulutuskysymyksestä, eli siitä, että koulutusasteessa nuoret miehet jäävät hyvin paljon jälkeen naisia, ja tämä on minun mielestäni iso yhteiskunnallinen ongelma. Toisaalta on myös vanhemmuuden epätasa-arvo, miesten asema vanhemmuudessa ja esimerkiksi erotilanteissa, ja tässä kyllä oikein toteutettu perhevapauudistus voisi vahvistaa isyyttä ja miesten asemaa perheessä samalla, kun se voisi vahvistaa myös naisten työmarkkina-asemaa.

17.07 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Nyt en täysin sataprosenttisesti pysty muistamaan, onko tämä käsite miehen tunnista aivan omaa keksintöäni, mutta näin tasa-arvoasioiden merkeissä eräs asia kuitenkin on omaa keksintöäni. Eli olen kerran leikkisästi sanonut, että sitten uskon jonkun henkilön aidosti kannattavan tasa-arvoa, kun hän esittää naisille kiintiöitä viemärisukeltajiksi. Ihan vakavastikin puhuttuna asia on niin, että monet tällaiset raskaat ja likaiset työt ovat aloina hyvin miesvaltaisia, ja ehkä pitäisi miettiä, miksi tähän on tultu ja miksi naiset eivät ole valmiita kantamaan vastuuta tällaisista raskaista ja vaativista ammateista.

Mitä tulee palkkasyrjintään, kyllä se tälläkin hetkellä ainakin oman käsitykseni mukaan Suomessa on laitonta. Ei ole laillista maksaa samasta työstä eri palkkaa esimerkiksi sukupuolen perusteella. Jos sanotaan, että se on laillista, niin itse ainakin olen siinä käsityksessä, että se ei ole laillista.

Edustaja Hassille kommenttina tästä hieman oudoksuttavasta ajatuksesta, että perussuomalaiset vastustaisivat asioita, jotka nostaisivat elinikää: se oli mielestäni varsin erikoinen puheenvuoro. Sinänsähän eliniänodote on Suomessa ylipäänsä noussut koko ajan lääketieteen kehityksen myötä. Tässähän itse asiassa oli keskustelu siitä, mikä on sukupuolten välinen eliniänodotteen eroavaisuus. Käsitykseni mukaan ilmansaaste vaikuttaa kyllä aivan samalla tavalla miehiin kuin naisiin, jos puhutaan eliniänodotteesta, ja jos oletettaisiin, että liharuoka sinänsä alentaisi elinikää, tai oletetaan, että liikunta sitä nyt todennäköisesti sinänsä ja faktisestikin kasvattaa, niin onko nyt suuria eroja mies- ja naissukupuolen välillä näissä kyseisissä asioissa, jotka selittäisivät tätä eliniänodotteen eroa? Sitten taas jos puhuttaisiin esimerkiksi päihteistä tai niihin liittyvistä elämäntavoista, joissa voisi olla eroa sukupuolten välillä, niin se voisi tehdä tällaisen eliniänodotteen eroavaisuuden, mutta eikö juuri tässä kohtaan pitäisi kysyä sitä, miksi näin on? Mikä ajaisi miehiä aivan sukupuolena enemmän kuin naisia käyttämään alkoholia, ja mitä tälle asialle sitten pitäisi tehdä? Näitä olisin halunnut kuulla tässä kertomuksessa.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.